

Ensileringsmidler – en vej til bedre sundhed og bedre grovfoder

Henrik Baymler
hba@vjf.dk

Igennem flere år har der været mange meninger om, hvorvidt ensileringsmidler virker eller ej. Hvis midlerne ikke bruges korrekt, til de rette forudsætninger og med de rigtige doseringer, ja så virker de ikke, - men det er der jo ingenting, der gør.

Inden købet af ensileringsmidler skal du gøre dig klart, hvad målet med tilsætningen er. Skal ensilagen blive mere lagerstabil med mindre foder-spild? - Eller skal fordøjeligheden og proteinudnyttelsen forbedres?

Samtidig skal managementdelen omkring grovfoderhøsten og ensilagestakken stadig være i orden. Der findes

Henrik Baymler

- Team Kvæg, Vestjysk Landboforening.
- Kvægrådgiver, alder 37 år.
- Speciale: Jersey og malkebotter.

vestjysk
landboforening

Sagen kort

- Det er altid nemt som rådgiver at komme med en masse 'gode' råd om, hvordan grovfoder skal være med kvalitet og udbytte. Desværre går alting sjældent helt som planlagt - vejret, sortvalg, jordtyper og sygdomsangreb er nogle af de påvirkninger, som kan give uforudsete udfordringer.
- Men der findes også mange gode stabile ensilagedynger, hvor kørerne malker rigtig fint. Med stabile stakke og intet foderspild. I flere tilfælde er fællesnævneren her ensileringsmidler i kombination med god praksis ved ensileringsprocessen.

ikke midler, der kan lave 'lort til guld'. Og der findes ej heller 'universal-midler', der kan bruges som helgardering til både græs og majs med hensyn til stabilitet og fordøjelighed.

Spar 0,5 til 1,0 kg kraftfoder

Hvis midlerne bruges rigtigt til de rette afgrøder, kan der spares penge både i form af mindre indkøb af protein (soja, raps), mere grovfoder i rationen, bedre sundhed hos kørerne samt mindre foder-spild ved ensilagestakke.

Typisk kan der spares cirka 0,5 til 1,0 kg kraftfoder i en foderration uden ydelsesfald, hvis der anvendes ensilerings-

midler i græsset. Normalt anbefaler vi at bruge ensileringsmidler til ko-græsset (første og andet slæt), men hvis kløverandelen viser sig at blive meget stor i de senere slæt, kan det også overvejes at bruge ensileringsmidler til dem, da et højt proteinindhold kan sænke ensileringsprocessen. Ligeledes når der er tale om høst af meget sene slæt, hvor nattefrosten er udbredt, og andelen af naturlige mælkesyrebakterier på planterne er stærkt reduceret.

Jo bedre fordøjeligt grovfoder, der laves, jo flere næringsstoffer vil der være at omsætte af, og desto større risiko er der for, at grovfoderet kan blive ustabil, hvis IKKE det en-

Jens Meldgaard
LandboNordHenrik Baymler
Vestjysk
LandboforeningUlla Hansen
Centrovic

Konsulentens anbefalinger

- 1 Brug IKKE samme ensileringsmiddel til majs og græs.
- 2 Management omkring ensilering og sammenkøring skal ALTID være i orden.
- 3 Ensileringsmidler kan ikke forvandle 'lort til guld'.

silerer korrekt. Den energi, der findes i grovfoderet, kan med andre ord blive tilgængelig for de forkerte bakterier og dermed IKKE for koen, så super grovfoder kvalitet (fordøjelighed) sætter krav til bedre management omkring høst, sammenkøring og udtagningen af ensilagen

Bedre stabilitet i majs

Majshøsten 2013 er lige om hjørnet, og derfor er det nu, det skal overvejes, om der skal bruges ensileringsmidler. Heldigvis står majs langt bedre i år end sidste år ved samme tid – alligevel kan det være en rigtig god idé at anvende ensileringsmidler bl.a. for at sik-

re en god stabilitet i majs, og det gælder specielt ved udtagning: I majshelsæd i store siloer, i sommerstakken og i majshelsæd hvor tørstof forventes at overstige 35 procent (nedvisnede planter på grund af frost eller svampeangreb). Meget nedvisnede planter kan gøre det nødvendigt at inddrage mughæmmere eller kemi.

Brug midler der indeholder heterofermentative mælkesyrebakterier, de sikrer stabilitet i stakken, men har intet med forbedringen af ensilagens næ-

ringstoffer at gøre, - kun at ensilagen forbliver stabil!

Brug IKKE heterofermentative til grønne/friske umodne planter – det fremmer alkoholgæring. Brug i dette tilfælde i stedet homofermentative mælkesyrebakterier i kombination med benzoesyre (kemi). Benzoesyre hæmmer gærsvampens vækst, derved reduceres mug og varmedannelsen i stakken. Samtidig kan risikoen for dannelsen af alkohol og skimmelsvampe mindskes (forstadiet til toxiner).

Bedre grovfoderkvalitet

Hvis det er grovfoderkvaliteten, der jagtes, skal der anvendes homofermentative mælkesyrebaserede ensileringsmidler. Denne type mælkesyrebakterier kickstarter ensileringsprocessen med et hurtigt pH-fald og sikrer en vellykket ensilering. Det hurtige pH-fald sikrer, at de let tilgængelige næringsstoffer ikke giver næring til svampe og lignende, men bliver tilgængelig energi og protein for koen.

Inden midlerne indkøbes, så tjek med din maskinstation hvad de har af doseringsanlæg på finsnitteren. Har de forståelsen og viljen til at bruge midlerne rigtig, ellers bliver resultatet ofte mindre vellykket. De skal være villige til at bruge de midler, der passer til afgrødens tørstofprocent og planternes vækststadium (majs).

Snak med en rådgiver og sælger, som du har tillid til, derefter kan du tage dit valg.

OBS: Der findes midler, der kombinerer syre og bakterier. Det kan give problemer, da syre typisk dræber bakterierne. Derved mindskes muligheden for en forbedring af ensilagekvaliteten. Alternativt doseres de homofermentative mælkesyrebakterier i snitteren, og kemien tildeles i stakken.

Majshøsten 2013 er lige om hjørnet, og derfor er det nu, det skal overvejes, om der skal bruges ensileringsmidler.